

Jaarcijfers 2012 en trendcijfers 2008-2012 Oefentherapie Cesar/Mensendieck

**Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg (LiPZ)
NIVEL Zorgregistraties eerste lijn**

Gegevens in deze publicatie kunnen gebruikt worden onder vermelding van:
Verberne LDM, Kooijman MK, Leemrijse CJ, Veenhof C, Swinkels ICS.
Jaarcijfers 2012 en trendcijfers 2008-2012 oefentherapie Cesar/Mensendieck.
Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg/NIVEL Zorgregistraties eerste lijn. Utrecht 2013:
NIVEL, <http://www.nivel.nl/lipz>

Voorwoord

Dit rapport bevat de jaar- en trendcijfers van de Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg (LiPZ) voor de beroepsgroepen oefentherapie Cesar en oefentherapie Mensendieck (oefentherapie C/M). Evenals voorgaande jaren worden in dit rapport de kenmerken van de patiënt, de aanmelding, het gezondheidsprobleem, de behandeling en de evaluatie van de behandeling weergegeven van patiënten die behandeld zijn in de algemene, eerstelijns praktijk voor oefentherapie C/M. In dit rapport worden de cijfers van 2012 en de trendgegevens van 2008-2012 beschreven.

LiPZ is een netwerk van circa 30 extramurale fysiotherapiepraktijken, circa 40 praktijken voor oefentherapie C/M en circa 30 praktijken voor diëtetiek. Het exacte aantal deelnemende praktijken wisselt per jaar en daardoor schommelt eveneens het aantal patiënten per jaar.

INHOUDSOPGAVE

REPRESENTATIVITEIT LIPZ-NETWERK OEFENTHERAPIE CESAR/MENSENDIECK	4
PATIËNTKENMERKEN	6
GESLACHT EN LEEFTIJD	6
HOOGST GENOTEN OPLEIDING	8
CHRONISCHE AANDOENING	9
SAMENVATTING PATIËNTKENMERKEN	10
AANMELDING	11
WIJZE VAN TOEGANG	11
SOORT KLACHT	13
SAMENVATTING AANMELDING	14
GEZONDHEIDSPROBLEEM	15
PARAMEDISCHE DIAGNOSECODE	15
DUUR KLACHT	18
RECIDIEF KLACHT	20
ONTSTAANSWIJZE KLACHT	22
EERDERE ZORG	23
SAMENVATTING GEZONDHEIDSPROBLEEM	24
BEHANDELING	25
BEHANDELDOELEN	25
BEHANDELOMVANG – AANTAL ZITTINGEN PER KALENDERJAAR	27
BEHANDELOMVANG – BEHANDELDUUR PER KALENDERJAAR	31
PRESTATIES	35
VERRICHTINGEN	36
SAMENVATTING BEHANDELING	37
EVALUATIE	38
REDEN EINDE ZORG	38
RESULTAAT	39
SAMENVATTING EVALUATIE	40

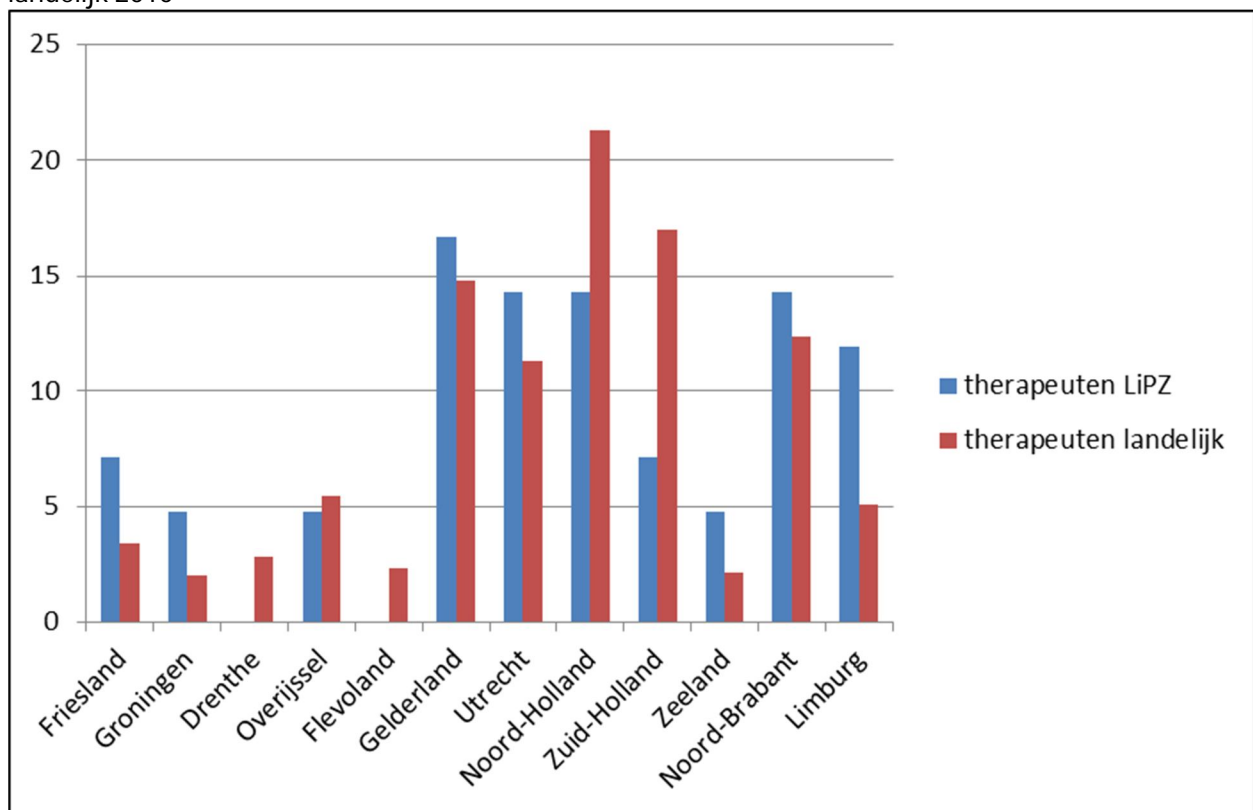
Representativiteit LiPZ-netwerk oefentherapie Cesar/Mensendieck

Het LiPZ-netwerk bestond in 2012 uit 33 extramurale oefentherapiepraktijken waar in totaal 42 oefentherapeuten Cesar/Mensendieck (C/M) werkzaam waren. Van de 33 praktijken waren er 27 solopraktijken. Bij de overige praktijken werkten twee of drie oefentherapeuten C/M.

Binnen het LiPZ-netwerk 2012 waren de meeste oefentherapeuten C/M werkzaam in de provincie Gelderland. Op landelijk niveau waren de meeste oefentherapeuten C/M werkzaam in Noord-Holland. Wanneer we het aantal oefentherapeuten C/M in de provincies indelen in vier regio's en dit vergelijken met de landelijke cijfers die zijn vastgesteld op 1 januari 2010 en gebaseerd zijn op gegevens van 1.633 extramuraal werkzame oefentherapeuten C/M,¹ dan blijken de oefentherapeuten opgenomen in het LiPZ netwerk van 2012 representatief voor de oefentherapeuten C/M in Nederland.

De gemiddelde leeftijd van oefentherapeuten C/M in Nederland op 1 januari 2010 was 42 jaar. De gemiddelde leeftijd van de oefentherapeuten C/M, opgenomen in het LiPZ-netwerk 2012, was 43 jaar. Het percentage vrouwelijke oefentherapeuten in het LiPZ-netwerk bedroeg 95%, overeenkomend met het landelijk gemiddelde van 93%, vastgesteld op 1 januari 2010.

tabel: Verdeling oefentherapeuten Cesar/Mensendieck per provincie (% van totaal): LiPZ 2012 versus landelijk 2010

tabel: Verdeling oefentherapeuten Cesar/Mensendieck per regio: LiPZ versus landelijk*

Aantal oefentherapeuten	LiPZ		Landelijk	
	n=42	%	n=1,633	%
Regio**				
Noord	5	11,9	135	8,3
Oost	9	21,4	368	22,5
Zuid	11	26,5	285	17,5
West	17	40,5	845	51,7

*p (χ^2)=0.31

**Regio indeling: Noord (Friesland, Groningen, Drenthe), Oost (Overijssel, Flevoland, Gelderland), Zuid (Noord-Brabant, Limburg), West (Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland).

¹Kenens, R.J., Hingstman, L. Cijfers uit de registratie van oefentherapeuten: peiling 1 januari 2010. Utrecht, NIVEL, 2011

Patiëntkenmerken

Geslacht en leeftijd

cijfers 2012

In 2012 bestond de patiëntenpopulatie van de oefentherapeut C/M voor 69,7% uit vrouwen. In de leeftijdscategorie 0-14 jaar zitten de meeste patiënten (18,3%) en de verdeling mannen en vrouwen in deze groep is ongeveer gelijk.¹ In de leeftijdsgroep 25-34 jaar is het grootste verschil tussen het aandeel mannen en vrouwen te zien; de patiëntenpopulatie in deze groep bestaat voor ruim 80% uit vrouwen. Ongeveer de helft van de patiënten was jonger dan 35 jaar en 12,2% van de patiënten was 65 jaar of ouder.

trendcijfers

In vergelijking met de afgelopen jaren is het aantal praktijken en patiënten in het LiPZ-netwerk in 2012 afgenomen. Dit is te verklaren door de overgang naar 'NIVEL Zorgregistraties eerste lijn',² waardoor de werving en controle op de registratie van praktijken voor het LiPZ-netwerk minder prioriteit heeft gekregen. De geslachtsverdeling is de afgelopen jaren niet veel veranderd; zo'n 70% van de populatie die bij de oefentherapeut C/M komt is vrouw. Ook de gemiddelde leeftijd van de patiënten is sinds 2008 niet veel veranderd en ligt zo rond de 37 jaar. Over de afgelopen vijf jaar is het aandeel patiënten in de leeftijdsgroep 35-44 jaar afgenomen. Het aandeel jongere patiënten (<35 jaar) in de praktijken voor oefentherapie C/M is gestegen van 48% in 2008 tot 51% in 2012. Ook het aantal patiënten van 75 jaar en ouder is iets toegenomen de afgelopen vijf jaar.

tabel: Demografische kenmerken van patiënten naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck (% patiënten)

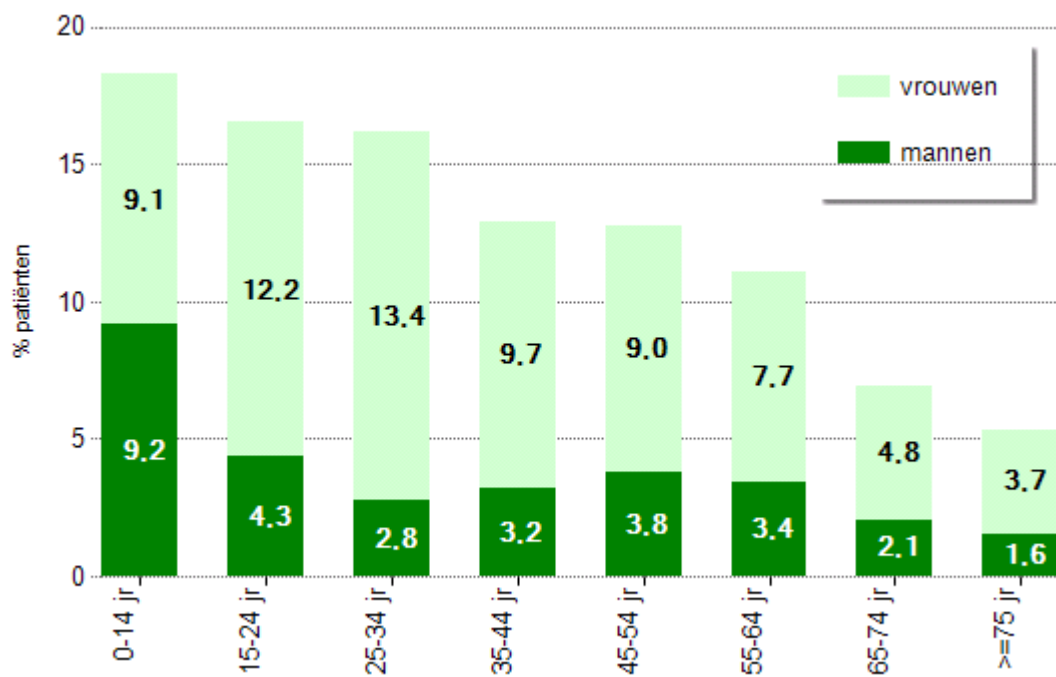
		2008	2009	2010	2011	2012
Geslacht	Mannen	29,6	29,8	28,6	29,9	30,3
	Vrouwen	70,4	70,2	71,4	70,1	69,7
Leeftijd	0-14 jr	15,6	16,2	15,1	16,1	18,3
	15-24 jr	17,3	17,2	18,0	17,6	16,5
	25-34 jr	14,6	14,9	15,9	16,0	16,2
	35-44 jr	17,5	15,6	15,2	13,7	12,9
	45-54 jr	13,9	14,1	13,7	14,0	12,8
	55-64 jr	10,6	11,0	11,1	11,1	11,1
	65-74 jr	6,7	6,8	7,0	7,0	6,9
	>=75 jr	3,9	4,2	3,9	4,5	5,3
Gemiddelde leeftijd		36,9	37,0	37,0	37,0	36,7
Aantal patiënten in LiPZ		5.950	6.133	6.356	6.032	4.401
Geslacht onbekend		0	3	2	2	0
Leeftijd onbekend		0	0	0	0	0

¹Hooijman, W.M.P., Swinkels, I.C.S., Leemrijse, C., Elvers, J.W.H.

"Feiten en cijfers over fysiotherapie": kinderen verwezen naar de algemeen fysiotherapeut, oefentherapeut Cesar en Mensendieck. Nederlands Tijdschrift voor Fysiotherapie, vol. 117, 2007, nr. 2

²www.nivel.nl/zorgregistraties

figuur: Leeftijdverdeling naar geslacht van patiënten die in 2012 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck

Patiëntkenmerken

Hoogst genoten opleiding

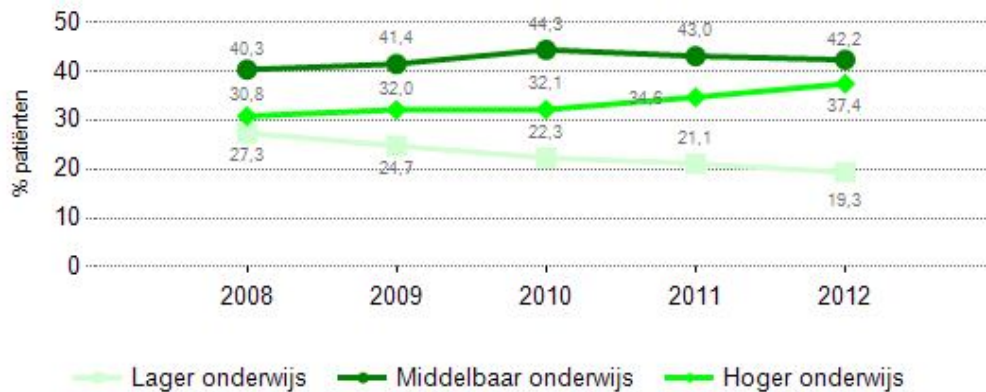
cijfers 2012

In 2012 was van 2.703 patiënten ouder dan 15 jaar hun opleidingsniveau bekend. Van deze patiënten had 42,2% een opleiding van middelbaar niveau voltooid. Het percentage laagopgeleiden en hoogopgeleiden bedroeg respectievelijk 19,3% en 37,4%.

trendcijfers

Het percentage patiënten met een afgeronde opleiding in het hoger onderwijs is met name in de afgelopen twee jaar fors toegenomen. Het aandeel patiënten met een lagere opleiding daarentegen, is de afgelopen jaren fors afgenomen. De stijging van het opleidingsniveau van de patiënten past binnen de stijgende lijn van het opleidingsniveau in de Nederlandse beroepsbevolking welke gerapporteerd wordt door het Centraal Bureau voor de Statistiek.¹

figuur: Hoogst genoten opleidingsniveau van patiënten ouder dan 15 jaar naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck *

* Lager onderwijs omvat basisonderwijs en VMBO praktijkonderwijs; middelbaar onderwijs omvat VMBO theorieonderwijs, HAVO en MBO; hoger onderwijs omvat VWO, HBO en universitair onderwijs

¹ Jaarboek onderwijs in cijfers 2012: <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/3036B4E1-A671-4C9E-95BF-90C0493B4CD9/0/2012f162pub.pdf>

Patiëntkenmerken

Chronische aandoening

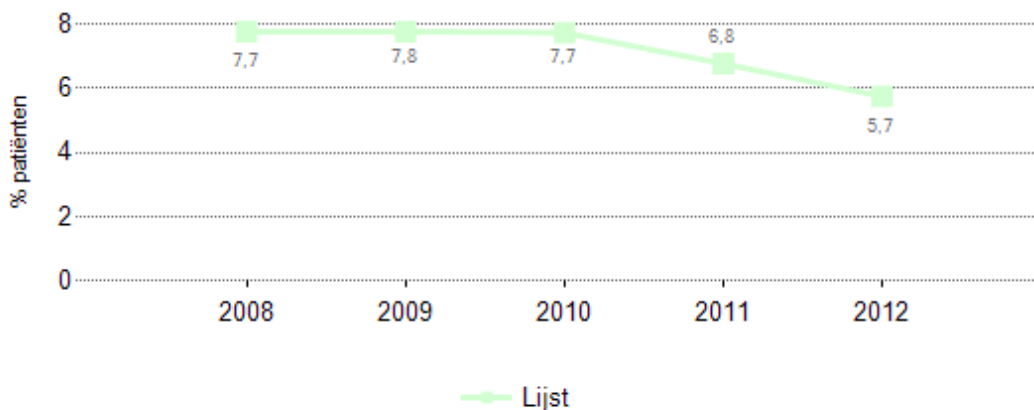
cijfers 2012

In 2012 kwam 5,7% van de patiënten bij de oefentherapeut C/M met een aandoening die voorkomt op de lijst met aandoeningen die langdurige of intermitterende therapie behoeven (verder aangeduid met 'chronische lijst').

trendcijfers

Van 2008 tot 2010 lag het percentage patiënten met een aandoening die voorkomt op de chronische lijst rond de 8%. Tussen 2010 en 2012 is dit percentage gedaald met ruim 1% per jaar. Deze afname kan mogelijk verklaard worden door een toename in de eigen bijdrage voor behandelingen die voorkomen op de chronische lijst. Tot 2010 moesten de eerste 9 zittingen voor aandoeningen op de chronische lijst zelf betaald worden, in 2011 de eerste 12 zittingen en in 2012 de eerste 20 zittingen. Ook zijn er sinds 1 januari 2012 een aantal chronische aandoeningen, waaronder reuma, geschrapt van de chronische lijst.

figuur: Percentage patiënten met een aandoening die voorkomt op de lijst met aandoeningen die langdurige of intermitterende therapie behoeven (chronische lijst) naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck

Patiëntkenmerken

Samenvatting patiëntkenmerken

jaar

In 2012 bestond de patiëntenpopulatie van de oefentherapeut C/M voor 70% uit vrouwen. De helft van de patiënten was jonger dan 35 jaar en 12% van de patiënten was 65 jaar of ouder. Van de patiënten die bij de oefentherapeut C/M kwamen, was 19% laagopgeleid, 37% hoogopgeleid en had 6% een aandoening die voorkomt op de chronische lijst.

trend

Het percentage vrouwen dat bij de oefentherapeut C/M komt lag de afgelopen jaren steeds zo rond de 70%. De gemiddelde leeftijd van de patiënten is sinds 2008 niet veel veranderd en lag zo rond de 37 jaar. Over de afgelopen vijf jaar is het aantal patiënten in de leeftijdsgroep 35-44 jaar afgenomen en het aandeel jongere patiënten (<35 jaar) en oudere patiënten (≥75 jaar) iets toegenomen. Het percentage patiënten met een opleiding in het hoger onderwijs is in de afgelopen jaren toegenomen en het percentage met een lage opleiding is de afgelopen jaren afgenomen. Tussen 2010 en 2012 is het percentage patiënten met een aandoening die voorkomt op de chronische lijst afgenomen.

Aanmelding

Wijze van toegang

Op 1 juli 2008 is de regeling Directe Toegang Oefentherapie (DTO) ingevoerd. De definitie van DTO die in LiPZ wordt gebruikt, is dat patiënten zonder tussenkomst van een verwijzer bij de oefentherapeut zijn gekomen. Indien er wel contact is geweest met een verwijzer, maar geen verwijsbrief is uitgeschreven, wordt de patiënt toch beschouwd als 'verwezen'.

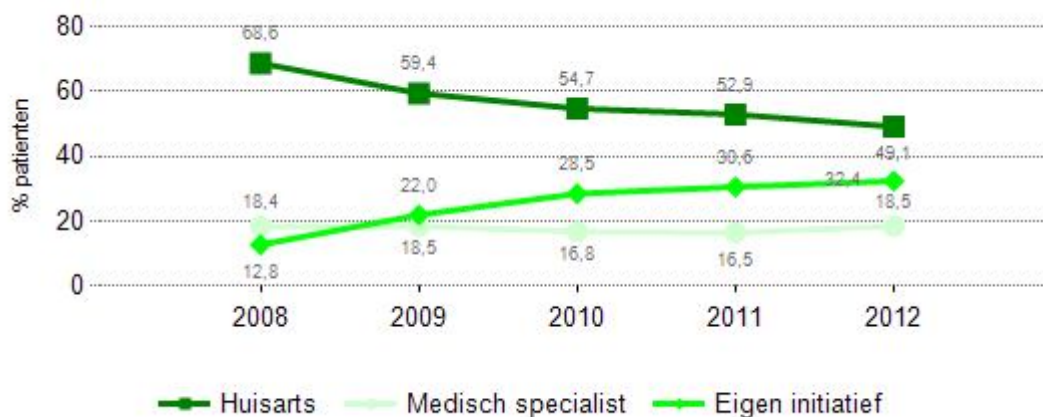
cijfers 2012

In 2012 werd 49,1% van de patiënten door de huisarts naar de oefentherapeut C/M verwezen en kwam 32,4% op eigen initiatief. Bij 18,5% van de patiënten was sprake van een verwijzing door een medisch specialist; het grootste deel hiervan betreft een verwijzing door de neuroloog (6,4%).

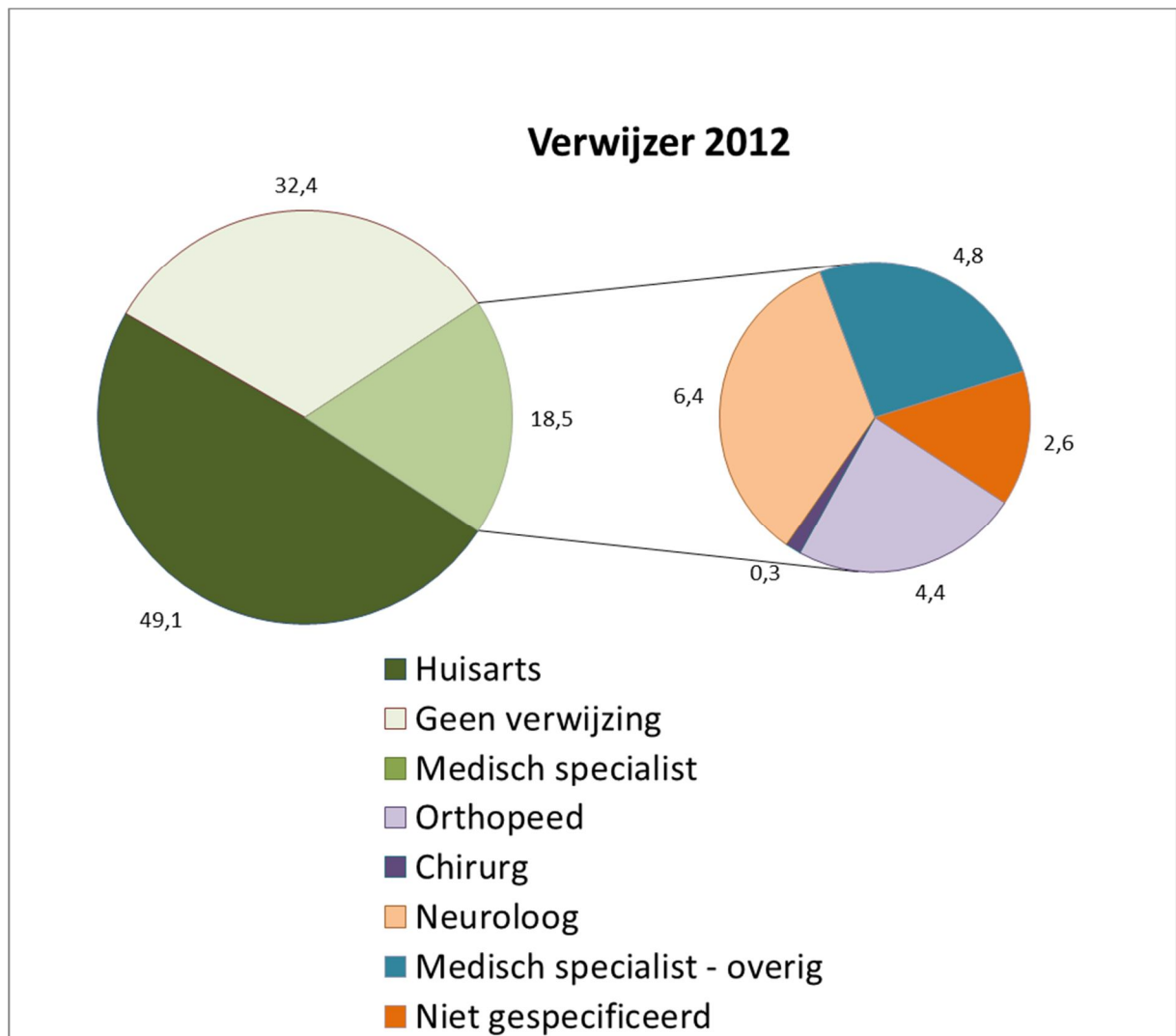
trendcijfers

Tussen 2008 en 2012 is het percentage patiënten dat op verwijzing van de huisarts de oefentherapeut C/M bezocht gedaald van 68,8% naar 49,1%. Het percentage patiënten dat de oefentherapeut bezocht op verwijzing van een medisch specialist lag de afgelopen jaren tussen de 16 en 19%. In de afgelopen vijf jaar is het percentage patiënten dat op eigen initiatief de oefentherapeut bezocht elk jaar gestegen.

Figuur: Percentage patiënten dat via de huisarts, medisch specialist of op eigen initiatief naar de oefentherapeut Cesar/Mensendieck ging naar jaar van behandeling

figuur: Soort verwijzer van patiënten die in 2012 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck (% patiënten) (n=4.162)

Aanmelding

Soort klacht

In het LiPZ-netwerk registreren oefentherapeuten C/M de verwijstekst van de verwijfsbrief, die verwezen patiënten van de huisarts of medisch specialist ontvingen. Deze tekst (de verwijfsdiagnose) wordt door onderzoekers gecodeerd naar de International Classification of Primary Care (ICPC)-codering.¹ In het geval een patiënt geen verwijfsing heeft, noteert de oefentherapeut C/M de klacht waarmee de patiënt in de praktijk is gekomen. Ook deze klacht wordt gecodeerd middels de ICPC-codering.

cijfers 2012

De diagnose 'lage rugpijn zonder uitstraling' vormt met 13,0% de meest voorkomende klacht in de praktijk voor oefentherapie C/M, gevolgd door rug symptomen/klachten (11,1%).

trendcijfers

In de afgelopen vijf jaar is de meest voorkomende diagnose in de praktijk voor oefentherapie C/M 'lage rugpijn zonder uitstraling'. Sinds 2008 werd deze diagnose elk jaar bij zo'n 13% van de patiënten vastgesteld. Het percentage patiënten met de diagnose 'rug symptomen/klachten', schommelde tussen 2008 en 2012 tussen de 11 en 13%. De diagnose 'o.a. houding en loopproblematiek' werd tussen 2008 en 2011 bij ongeveer 7% van de patiënten vastgesteld en in 2012 bij 8,1% van de patiënten. Voor de diagnose 'specifiek leerprobleem' is een stijgende trend waar te nemen. In 2008 werd deze diagnose bij 1,5% van de patiënten vastgesteld en sindsdien is dit percentage elk jaar gestegen, tot 2,7% in 2012.

tabel: Meest voorkomende verwijfsdiagnosen of klachten (in het geval van directe toegang), gecodeerd naar de International Classification of Primary Care (ICPC), naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck (% patiënten)

	2008	2009	2010	2011	2012
L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	12,7	12,6	12,4	12,8	13,0
L02 Rug symptomen/klachten	11,9	12,8	12,2	11,7	11,1
A99 O.a. houding, loopproblematiek	6,7	7,3	6,7	7,1	8,1
L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,5	7,4	7,8	8,2	7,4
L83 Syndroom cervicale wervelkolom	6,3	5,5	5,7	6,1	6,5
L85 Verworven afwijking wervelkolom	7,4	7,2	6,5	5,6	5,8
L86 Lage-rugpijn met uitstraling	6,1	5,8	5,8	5,1	5,6
L08 Schouder symptomen/klachten	2,8	2,9	2,8	3,1	3,3
A97 O.a. graag behandeling en ontspanningsoefeningen	4,1	3,1	2,6	2,8	2,9
P24 Specifiek leerprobleem	1,5	1,7	1,9	2,6	2,7
Overige	33,1	33,6	35,5	34,8	33,5
Aantal patiënten in LiPZ	5.502	5.296	5.475	5.175	3.971
Onbekend	448	837	881	857	430

¹ Lamberts H, Wood M. ICPC. International Classification of Primary Care. Oxford: Oxford University Press, 1987.

Aanmelding

Samenvatting aanmelding

jaar

In 2012 werd de helft van de patiënten door de huisarts en 19% door een medisch specialist naar de oefentherapeut C/M verwezen. De diagnose 'lage rugpijn zonder uitstraling' vormde met 13% de meest voorkomende klacht in de praktijk voor oefentherapie C/M, direct gevolgd door 'rug symptomen/klachten'.

trend

In de afgelopen vijf jaar is er een grote stijging te zien (tot 32% in 2012) in het aantal patiënten dat op eigen initiatief de oefentherapeut bezocht. Het percentage patiënten dat op verwijzing van de huisarts de oefentherapeut C/M bezocht is gedaald in de afgelopen vijf jaar en het percentage patiënten dat op verwijzing van een medisch specialist kwam is ongeveer gelijk gebleven. De diagnose 'lage rugpijn zonder uitstraling' is de meest voorkomende diagnose en wordt sinds 2008 bij zo'n 13% van de patiënten vastgesteld. Daarna komen de diagnoses 'Rug symptomen/klachten' en 'o.a. houding/loopproblematiek' het meest voor. Voor de diagnose 'specifiek leerprobleem' is een stijgende trend waar te nemen.

Gezondheidsprobleem

Paramedische diagnosecode

Na het uitvoeren van diagnostisch onderzoek stelt de oefentherapeut C/M een paramedische diagnose op. Bij oefentherapie Cesar wordt onder andere gekeken naar de pathologie en de belangrijkste stoornissen in functioneren. Bij oefentherapie Mensendieck wordt tijdens het vaststellen van de diagnose het kernprobleem bepaald. Van de 4.401 patiënten die in 2012 behandeld werden door een oefentherapeut, werden er 2.669 behandeld door een oefentherapeut Cesar en 1.732 door een oefentherapeut Mensendieck.

cijfers 2012

Patiënten behandeld door oefentherapeuten Cesar, hadden in 2012 het meest te maken met surmenage/degeneratieve aandoeningen (37,1%). Daarna kwamen symptomatologische/psychosomatische aandoeningen (19,9%) en neurologische aandoeningen (15,3%) het meest voor. De twee meest voorkomende stoornissen in functioneren betroffen de wervelkolom (32,0%) en de stand/houding van het lichaam in zijn geheel (20,3%).

Het meest voorkomende kernprobleem dat oefentherapeuten Mensendieck in 2012 tegen kwamen was 'schoudergordelproblematiek' (i.e. klachten aan het hoofd, de nek, de hals en de schouder). Dit werd bij 23,9% van de patiënten gediagnostiseerd. Andere kernproblemen die veel voorkwamen waren 'lage rugpijn' (met en zonder uitstraling) (22,6%) en 'totale wervelkolom problematiek' (9,4%).

trendcijfers

Bij de patiënten die behandeld zijn door een oefentherapeut Cesar waren surmenage/degeneratieve aandoeningen de meest voorkomende pathologische aandoeningen in de afgelopen vijf jaar. Vanaf 2008 is het percentage patiënten met deze aandoeningen elk jaar toegenomen. Het percentage patiënten met neurologische aandoeningen is tussen 2008 en 2012 eveneens jaarlijks toegenomen, van 9,9% in 2008 tot 15,3% in 2012. Er is daarentegen een dalende trend te zien in het voorkomen van orthopedische aandoeningen. In 2008 kwam deze aandoening voor bij 20,6% van de patiënten en in 2012 bij 14,7%.

Bij oefentherapie Mensendieck was 'schoudergordelproblematiek' het meest voorkomende kernprobleem de afgelopen jaren. Dit werd vastgesteld bij ongeveer 20% van de patiënten. Er is een stijgende trend te zien in het voorkomen van het kernprobleem 'problematiek bovenste extremiteit'. Het percentage patiënten met 'thoracale problematiek' schommelde tussen 2008 en 2012 tussen de 5,3% en 7,9%. Het kernprobleem 'psychische problematiek' kwam in 2012 bijna niet meer voor.

tabel: Voorkomen van pathologie en stoornissen in functioneren bij patiënten die zijn behandeld door oefentherapeuten Cesar (% patiënten)

		2008	2009	2010	2011	2012
Pathologie	chirurgie bewegingsapparaat	9,4	9,6	12,8	12,0	9,2
	orthopedische aandoeningen	20,6	21,1	18,2	15,5	14,7
	surmenage/degeneratieve aandoening	34,0	34,8	35,1	37,0	37,1
	traumatische aandoeningen	1,5	1,0	0,8	1,0	1,3
	hart-, vaat-, en lymfeandoening	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
	longaandoeningen	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3
	overige interne aandoeningen	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1
	neurologische aandoeningen	9,9	10,7	11,5	12,8	15,3
	symptomatologie / psychosomatiek	22,6	20,9	19,8	19,5	19,9
	reumatische-/ huidaandoeningen	1,3	1,4	1,5	1,7	2,0
Belangrijkste stoornissen in functioneren	Afwijkend adempatroon	7,1	4,8	5,2	4,5	4,0
	Stand/houding lichaam als geheel	25,1	25,2	21,1	20,9	20,3
	Functioneren botten bovenste extremiteiten	7,0	7,1	7,4	6,7	6,1
	Functioneren botten onderste extremiteiten	7,0	7,2	8,0	7,9	8,4
	Functioneren wervelkolom	29,4	32,6	34,2	33,2	32,0
	Functioneren romp musculatuur	4,7	4,3	4,2	4,5	5,5
	Functioneren spiergroepen extremiteiten	4,2	4,3	4,3	4,0	4,7
	Controle willekeurig bewegen	6,7	6,5	7,5	9,3	11,0
	Beperking in vaardigheden	2,8	2,5	2,5	2,3	1,9
	Overig	6,0	5,5	5,6	6,6	6,2
	Aantal patiënten in LIPZ	2.562	2.382	2.796	2.733	2.528
Onbekend	487	792	522	557	141	

tabel: Kernprobleem van patiënten die zijn behandeld door oefentherapeuten Mensendieck (% patiënten)

	2008	2009	2010	2011	2012
Problematiek onderste extremiteit	5,7	5,6	3,7	4,1	3,6
Bekkengordel-zwangerschap	2,9	4,6	7,5	7,2	4,8
Bekkengordel-anders	1,2	1,4	1,9	1,9	1,9
Lage rugpijn-zonder uitstraling	12,4	12,2	12,2	11,3	11,3
Lage rugpijn-met uitstraling	12,2	11,7	10,0	8,8	11,3
Lumbale wervelkolom-anders	3,1	2,4	2,4	2,9	2,2
Thoracale problematiek	6,4	5,8	5,3	6,6	7,9
Totale wervelkolom problematiek	11,5	11,1	9,0	9,7	9,4
Problematiek bovenste extremiteit	3,8	4,2	5,5	6,0	6,5
Schoudergordelproblematiek	20,3	18,4	18,6	20,2	23,9
Ademhalingsproblematiek	4,8	4,4	5,6	4,3	4,5
Neurologische problematiek	2,8	3,5	2,7	2,7	2,2
Psychische problematiek	4,6	5,1	6,9	4,6	1,7
Problematiek gehele lichaam	6,8	8,1	7,2	8,0	7,2
Ander kernprobleem	1,5	1,5	1,5	1,7	1,7
Aantal patiënten in LIPZ	2.547	2.720	2.696	2.485	1.569
Onbekend	188	239	342	257	163

Gezondheidsprobleem

Duur klacht

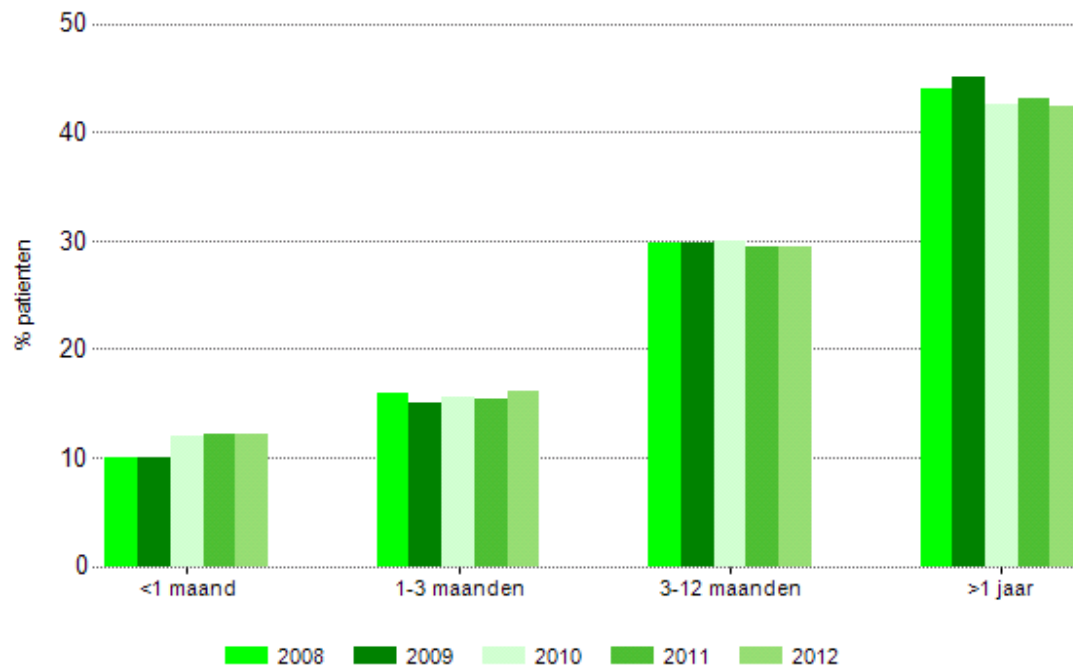
cijfers 2012

In 2012 bestond 29,4% van de klachten waarmee patiënten een oefentherapeut C/M inschakelden bij aanvang van de behandeling langer dan twee jaar. Het percentage acute klachten (<1 maand) bedroeg 12,2%.

trendcijfers

Tussen 2009 en 2010 is het percentage klachten dat minder dan één maand bestond bij aanvang van de behandeling gestegen van 10% naar 12%, daarna is dit percentage hetzelfde gebleven. Het percentage klachten dat tussen een maand en een jaar bestond is stabiel gebleven in de afgelopen vijf jaren. Het aantal klachten dat meer dan een jaar bestond daalde de afgelopen vijf jaar iets.

figuur: Percentage patiënten dat met relatief kortdurende en relatief langdurige klachten naar de oefentherapeut Cesar/Mensendieck gaat naar jaar van behandeling

tabel: Duur van de klacht bij aanvang van de behandelingsperiode van patiënten naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck (% patiënten)

	2008	2009	2010	2011	2012
<= 2 dagen	0,8	0,7	0,5	0,4	0,6
2-7 dagen	1,0	0,9	1,1	1,2	1,5
1 week - 1 maand	8,3	8,4	10,4	10,5	10,1
1-3 maanden	16,0	15,1	15,6	15,3	16,1
3-6 maanden	16,3	15,7	15,3	14,9	14,6
6-12 maanden	13,6	14,1	14,6	14,5	14,7
1-2 jaar	13,6	13,7	13,2	11,9	13,0
> 2 jaar	30,4	31,4	29,3	31,3	29,4
Aantal patiënten in LIPZ	5.344	5.339	5.511	5.281	4.049
Onbekend	440	794	845	751	352

Gezondheidsprobleem

Recidief klacht

Een klacht wordt als recidief gezien als deze optreedt na een klachtenvrije periode van ten minste vier weken en ten hoogste twee jaar.

cijfers 2012

In 2012 kwam 27,1% van de patiënten bij de oefentherapeut C/M met een recidiverende klacht. Bij de vijf meest voorkomende verwijsdiagnoses is te zien dat het percentage recidieven het hoogst is bij patiënten met lage rugpijn zonder uitstraling (32,7%), patiënten met rug symptomen/klachten (32,3%) en patiënten met nek symptomen/klachten (31,8%). Bij patiënten met de klacht 'o.a. houding/loopproblematiek' lag het percentage recidieven het laagst (7,4%).

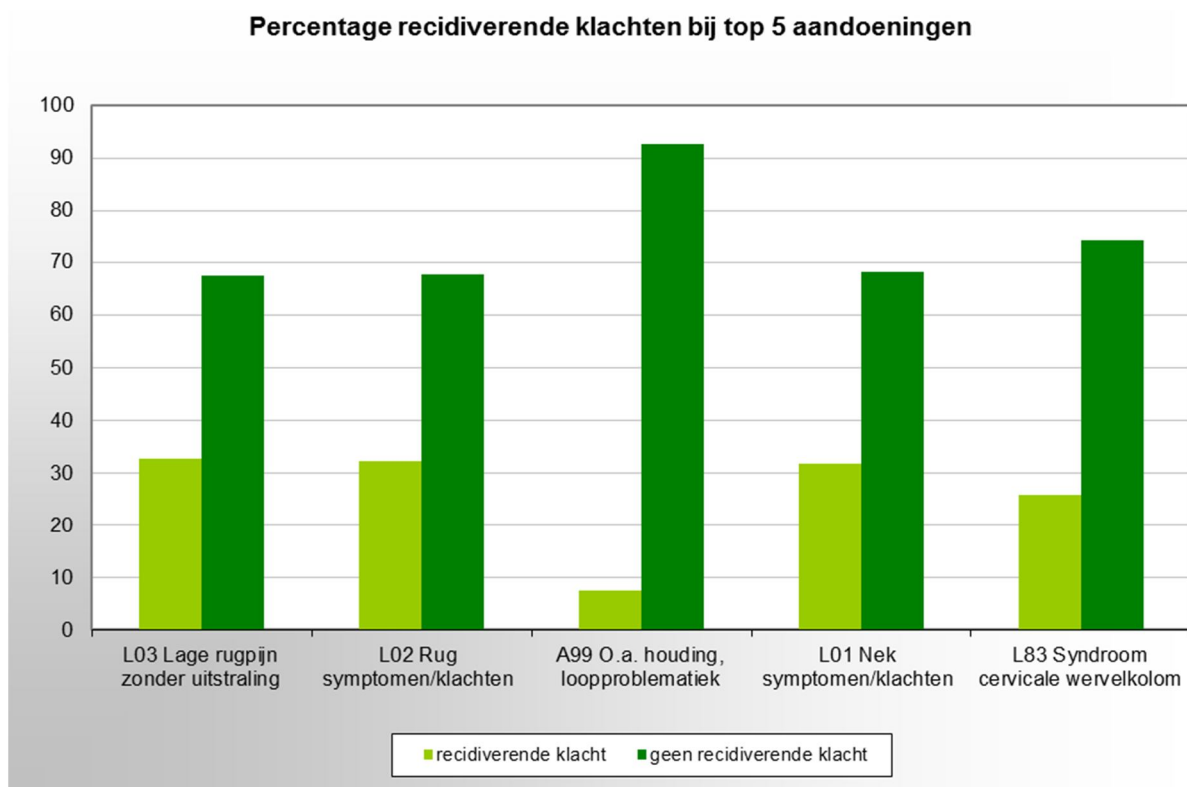
trendcijfers

Sinds 2008 is een dalende trend te zien in het percentage patiënten dat met een recidiverende klacht bij de oefentherapeut C/M komt. Het percentage patiënten dat in 2008 met een recidiverende klacht kwam was 32,0% en in 2012 was dit percentage 27,1%.

tabel: Herhaling van de klacht naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck (% patiënten)

	2008	2009	2010	2011	2012
Ja	32,0	31,4	29,8	29,3	27,1
Nee	68,0	68,6	70,2	70,7	72,9
Aantal patiënten in LIPZ	5.215	5.251	5.456	5.226	4.029
Onbekend	569	882	900	806	372

figuur: Herhaling van de klacht van patiënten naar aandoening in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck (% patiënten) in 2012

Gezondheidsprobleem

Ontstaanswijze klacht

cijfers 2012

Van alle patiënten bij de oefentherapeut C/M in 2012, kwam 77,2% met een klacht die geleidelijk is ontstaan. Bij 15,8% van de patiënten is de klacht ontstaan tijdens of door betaald werk en bij 10,3% tijdens of door een zwangerschap. Een groot deel van de patiënten (46,4%) kwam bij de oefentherapeut C/M met klachten die op een andere wijze zijn ontstaan dan door verkeer, sport, werk, hobby, zwangerschap of een operatie, of waarbij mogelijk een combinatie van factoren een rol heeft gespeeld.

tabel: Ontstaanswijze van de klacht van patiënten die in 2012 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck (% patiënten)

	2012
Aangeboren	3,1
Plotseling	15,4
Geleidelijk	77,2
Anders	4,3
Aantal patiënten in LIPZ	3.841
Onbekend	560

	2012
Verkeer	2,4
Sporten	5,4
Betaald werk	15,8
Onbetaald werk/hobby	6,0
Zwangerschap/bevalling	10,3
Operatie	2,6
Anders	46,4
Niet van toepassing	11,1
Aantal patiënten in LIPZ	3.019
Onbekend	1.382

Gezondheidsprobleem

Eerdere zorg

cijfers 2012

In 2012 was 7,9% van de patiënten ooit al eerder behandeld door een oefentherapeut C/M voor dezelfde of andere klachten. Van de patiënten met een recidiverende klacht, was 17,8% al eens eerder behandeld door een oefentherapeut C/M. Een groot deel van het totaal aantal patiënten (34,1%) was in het verleden door een fysiotherapeut behandeld. Van de patiënten die met een recidiverende klacht kwamen was 41,1% al eerder door een fysiotherapeut behandeld. Het grootste deel van de patiënten (54,4%) had nooit eerder gebruik gemaakt van oefentherapeutische of fysiotherapeutische zorg. In de groep patiënten met een recidiverende klacht was dit percentage 33,0% en in de groep patiënten zonder recidiverende klacht was dit percentage 61,8%.

trendcijfers

Tussen 2008 en 2011 lag het aandeel patiënten dat eerdere paramedische zorg ontving jaarlijks rond de 48%. In 2012 lag dit percentage iets lager, namelijk op 45,6%. Ongeveer een derde van de patiënten is in het verleden in behandeling geweest bij een fysiotherapeut.

tabel: Ander of eerder zorggebruik voor dezelfde of andere klachten gedurende twee jaar voorafgaand aan het begin van de behandelingsperiode naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck (% patiënten)

	2008	2009	2010	2011	2012
Fysiotherapie	34,7	35,4	34,4	34,7	34,1
Oefentherapie Cesar	3,7	3,6	3,9	4,5	5,1
Oefentherapie Mensendieck	4,3	4,0	4,2	4,3	2,7
Fysiotherapie en oefentherapie	4,9	5,1	4,4	4,6	3,6
Oefentherapie Cesar en Mensendieck	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
Geen	52,1	51,8	52,9	51,9	54,4
Aantal patiënten in LIPZ	4.614	4.628	4.866	4.568	3.553
Onbekend	1.170	1.505	1.490	1.464	848

Gezondheidsprobleem

Samenvatting gezondheidsprobleem

jaar

Patiënten behandeld door oefentherapeuten Cesar hadden in 2012 het meest te maken met surmenage/degeneratieve aandoeningen (37%). Het meest voorkomende kernprobleem dat oefentherapeuten Mensendieck tegen kwamen was 'schoudergordelproblematiek'. Dit kernprobleem werd bij 24% van de patiënten gediagnostiseerd. Van alle patiënten die een oefentherapeut C/M inschakelden, kwam 29% met een klacht die bij aanvang van de behandeling langer dan twee jaar bestond en kwam 27% met een recidiverende klacht. Van de patiënten die bij de oefentherapeut C/M kwamen, had 77% een klacht die geleidelijk is ontstaan en 16% had een klacht die ontstaan is tijdens of door betaald werk. In 2012 was 8% van de patiënten ooit al eerder behandeld door een oefentherapeut C/M voor dezelfde of andere klachten en was een groot deel (34%) in het verleden door een fysiotherapeut behandeld.

trend

Bij de patiënten die behandeld zijn door een oefentherapeut Cesar waren de meest voorkomende pathologische aandoeningen in de afgelopen vijf jaar surmenage/degeneratieve aandoeningen. Bij oefentherapie Mensendieck was 'schoudergordelproblematiek' het meest voorkomende kernprobleem de afgelopen jaren. Tussen 2009 en 2010 is het percentage klachten dat minder dan één maand bestond bij aanvang van de behandeling gestegen van 10% naar 12%, daarna is dit percentage hetzelfde gebleven. Sinds 2008 is een dalende trend te zien in het percentage patiënten dat met een recidiverende klacht bij de oefentherapeut C/M komt. Het aandeel patiënten dat eerdere paramedische zorg ontving lag tussen 2008 en 2011 rond de 48%. In 2012 lag dit percentage iets lager, namelijk op 46%.

Behandeling

Behandeldoelen

Aan het begin van de behandeling worden door de oefentherapeuten C/M behandeldoelen geregistreerd. Per patiënt kan één behandeldoel op activiteitsniveau en één behandeldoel op lichaamsfunctieniveau worden aangegeven.

cijfers 2012

In 2012 was het meest voorkomende doel op activiteitsniveau 'gaan liggen/zitten/staan' (38,7%). Daarna komen 'arbeid gerelateerde activiteiten' het meeste voor met 14,4%. 'Stabiliteit/mobiliteit wervelkolom' (19,0%) en 'lichaamshouding' (16,7%) waren de meest voorkomende behandeldoelen op lichaamsfunctieniveau in 2012.

trendcijfers

Tussen 2008 en 2012 werd bij steeds meer patiënten zowel een doel op lichaamsfunctieniveau als een doel op activiteitsniveau geformuleerd. In 2008 werd bij 31,9% van de patiënten alleen een doel op lichaamsfunctieniveau geformuleerd; in 2012 gebeurde dit nog maar bij 3,8% van de patiënten. Het meest genoemde doel op activiteitsniveau was de laatste vijf jaar 'gaan liggen/zitten/staan'. Dit behandeldoel werd van 2008 tot 2012 elk jaar vaker geregistreerd. Het doel 'Overige motorische vaardigheden' werd tussen 2008 en 2012 ook steeds vaker geregistreerd, van 5,3% in 2008 tot 9,9% in 2012. Op lichaamsfunctieniveau werd de afgelopen jaren bij zo'n 30% van de patiënten gewerkt aan functies van de wervelkolom.

tabel: Per niveau de vijf meest voorkomende behandeldoelen van patiënten naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck (% patiënten)

	2008	2009	2010	2011	2012
ACTIVITEITENNIVEAU					
(Gaan) liggen/zitten/staan	26,0	31,2	34,8	37,2	38,7
Overige motorische vaardigheden	5,3	6,4	6,0	8,2	9,9
Bukken/hurken/knielen etc.	5,6	6,4	5,1	4,0	5,4
ADL (incl. wassen/aankleden(eten) *	6,4	10,0	12,3	11,8	10,3
Huishoudelijke vaardigheden	3,3	4,2	4,1	4,5	4,3
Arbeid gerelateerde activiteiten	12,8	15,3	16,4	15,8	14,4
Overige behandeldoelen op activiteitsniveau	8,9	13,9	15,5	14,4	13,3
Alleen doel op lichaamsfunctieniveau	31,9	12,6	5,9	4,0	3,8
LICHAAMSFUNCTIENIVEAU					
Controle willekeurige bewegingen	2,7	2,3	2,3	2,6	4,3
Stand/houding wervelkolom	17,4	16,2	15,3	14,6	12,8
Stabiliteit/mobiliteit wervelkolom	15,3	15,7	14,4	15,3	19,0
Lichaamshouding	16,6	15,4	15,8	16,7	16,7
Ontspanning	12,1	11,4	11,7	11,7	10,4
Functie musculatuur nek/schouder/arm	7,2	7,9	8,4	8,5	7,9
Overige behandeldoelen op functieniveau	22,1	26,2	26,9	26,5	26,3
Alleen doel op activiteitsniveau	6,5	4,9	5,2	4,1	2,5
Aantal patiënten in LIPZ	5.456	5.386	5.502	5.276	4.055
Behandeldoelen onbekend	490	728	785	725	299

* ADL: activiteiten van het dagelijks leven

Behandeling

Behandelomvang – aantal zittingen per kalenderjaar

Voor het berekenen van de behandelomvang wordt voor het aantal zittingen en de behandelduur gekeken naar de omvang per kalenderjaar. Voor de berekening per kalenderjaar wordt dat gedeelte uit een behandelingsperiode (=de totale behandeling die nodig is voor de klacht) geselecteerd dat in één specifiek jaar gegeven is.

cijfers 2012

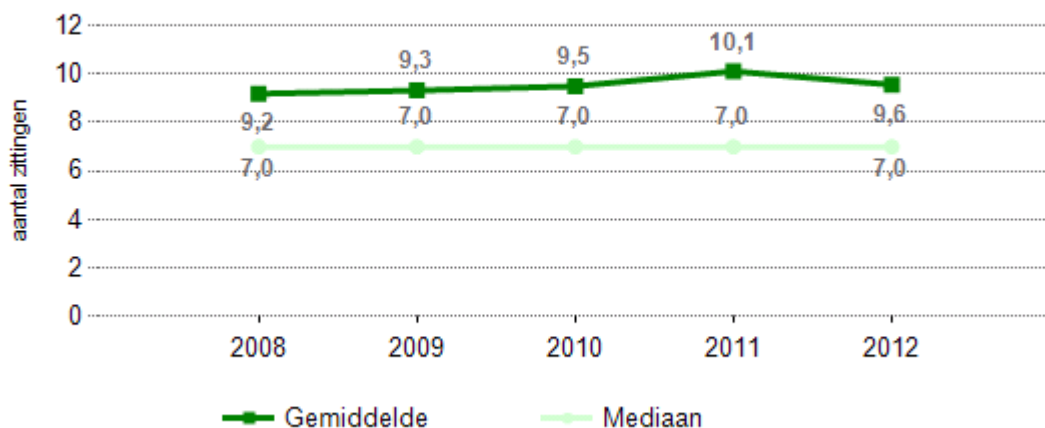
In het kalenderjaar 2012 vond bij 2,0% van de patiënten alleen een screening plaats. Van de overige patiënten had de meerderheid (63,0%) minder dan 10 zittingen en werd 5,0% van de patiënten meer dan 25 keer behandeld in 2012. De mediaan* van het aantal zittingen lag in 2012 op zeven zittingen. Van alle patiënten die in 2012 bij de oefentherapeut C/M kwamen is 38,2% van de patiënten de behandeling begonnen en geëindigd in 2012.

trendcijfers

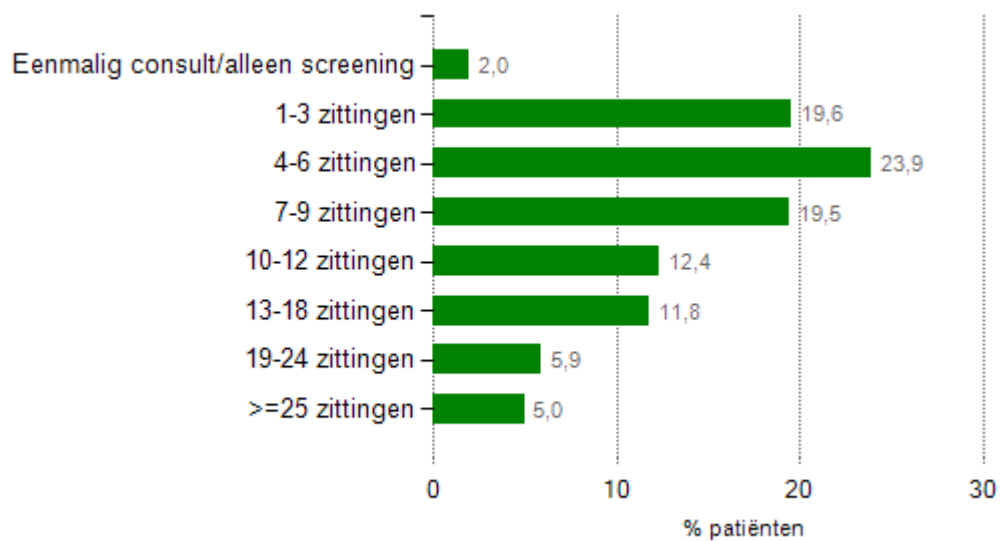
De mediaan van het aantal zittingen per kalenderjaar is hetzelfde gebleven tussen 2008 en 2012 en lag op zeven. Tussen 2008 en 2011 is een forse stijging te zien in de mediaan van het aantal zittingen bij patiënten met een indicatie vermeld op de chronische lijst. In 2008 lag de mediaan op 13,5 zittingen en in 2011 op 20,0 zittingen. In 2012 is dit aantal gedaald naar 16,0 zittingen. Van de top-5 klachten werden tussen 2008-2012 de meeste zittingen per kalenderjaar gegeven voor de behandeling van de klacht 'o.a. houding/loopproblematiek', met een mediaan rond de 8 zittingen per kalenderjaar.

* Om een indicatie te geven van het aantal zittingen per patiënt kunnen zowel het gemiddelde als de mediaan worden weergegeven. De mediaan is de middelste waarde wanneer de gegevens in orde van grootte worden gesorteerd. Het voordeel van de mediaan ten opzichte van het gemiddelde is dat de mediaan veel minder wordt beïnvloed door extreme waarden. Met betrekking tot het aantal zittingen wordt het gemiddelde omhoog getrokken door een kleine groep patiënten die veelvuldig behandeld wordt terwijl de mediaan door deze groep niet wordt beïnvloed. In dit geval wordt daarom de voorkeur gegeven voor -het weergeven van- de mediaan.

figuur: Mediaan en gemiddeld aantal zittingen in de totale populatie naar kalenderjaar waarin de behandeling bij de oefentherapeut Cesar/Mensendieck heeft plaatsgevonden

figuur: Aantal zittingen oefentherapie Cesar/Mensendieck van patiënten bij wie de behandeling in 2012 heeft plaatsgevonden

tabel: Aantal zittingen oefentherapie Cesar/Mensendieck (C/M) per patiënt per kalenderjaar voor de totale populatie, lijst- en niet-lijstaandoeningen en vijf veelvoorkomende verwijsdiagnoses/klachten

label	2008			N	% afgerond
	mediaan	gemiddelde	sd		
Totaal	7,0	9,2	8,5	5.307	49,0
Chronische lijst	13,5	19,3	17,3	410	26,7
Niet Chronische lijst	7,0	8,3	6,7	4.897	50,9
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	7,0	7,9	6,2	635	53,1
Nr.2: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	8,3	6,4	592	53,4
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,0	8,5	6,5	358	55,2
Nr.4: A99 O.a. houding, loopproblematiek	7,0	8,7	7,1	339	38,4
Nr.5: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	7,0	8,7	6,7	298	54,9

label	2009				
	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	7,0	9,3	8,8	4.965	44,1
Chronische lijst	14,0	19,7	18,5	383	23,3
Niet Chronische lijst	7,0	8,5	6,8	4.582	45,8
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	7,0	8,0	6,8	569	46,9
Nr.2: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	8,6	6,8	589	47,3
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,0	8,5	6,9	328	48,7
Nr.4: A99 O.a. houding, loopproblematiek	7,0	9,5	7,6	345	29,8
Nr.5: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	7,0	8,7	7,3	254	47,4

label	2010				
	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	7,0	9,5	8,8	4.858	43,4
Chronische lijst	15,0	20,0	16,9	407	21,8
Niet Chronische lijst	7,0	8,5	6,9	4.451	45,3
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	7,0	7,9	6,8	468	45,1
Nr.2: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	8,9	7,3	536	47,8
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	8,0	9,1	6,9	334	45,4
Nr.4: A99 O.a. houding, loopproblematiek	8,0	10,3	8,0	323	28,5
Nr.5: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	7,0	8,7	6,3	224	51,9

label	2011				
	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	7,0	10,1	10,7	3.589	42,9
Chronische lijst	20,0	25,4	22,1	277	18,9
Niet Chronische lijst	7,0	8,8	7,9	3.312	44,7
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	7,0	7,8	5,4	369	48,8
Nr.2: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	8,4	9,3	350	41,2
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,0	9,2	6,9	248	44,5
Nr.4: A99 O.a. houding, loopproblematiek	9,0	10,6	8,9	285	25,2
Nr.5: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	7,0	7,9	5,4	207	48,7

label	2012				
	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	7,0	9,6	9,1	1.656	38,2
Chronische lijst	16,0	23,9	22,6	82	10,3
Niet Chronische lijst	7,0	8,8	7,0	1.574	39,9
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	7,0	8,1	5,7	248	44,9
Nr.2: L02 Rug symptomen/klachten	6,0	8,1	6,1	161	42,5
Nr.3: A99 O.a. houding, loopproblematiek	8,0	9,8	7,9	181	21,1
Nr.4: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,0	9,1	6,8	122	35,0
Nr.5: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	8,0	9,3	7,7	90	46,7

Behandeling

Behandelomvang – behandelduur per kalenderjaar

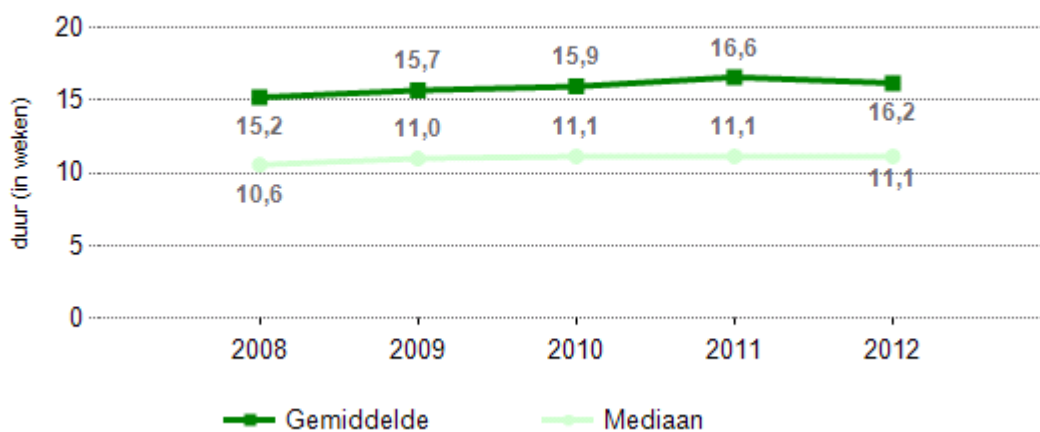
cijfers 2012

Van de patiënten die in 2012 een oefentherapeut C/M bezochten en meer dan één zitting hebben gehad, werd 26,5% gedurende zes weken tot drie maanden behandeld. Bij 13,6% van de patiënten werd de behandeling uitgevoerd gedurende negen tot twaalf maanden van het kalenderjaar 2012.

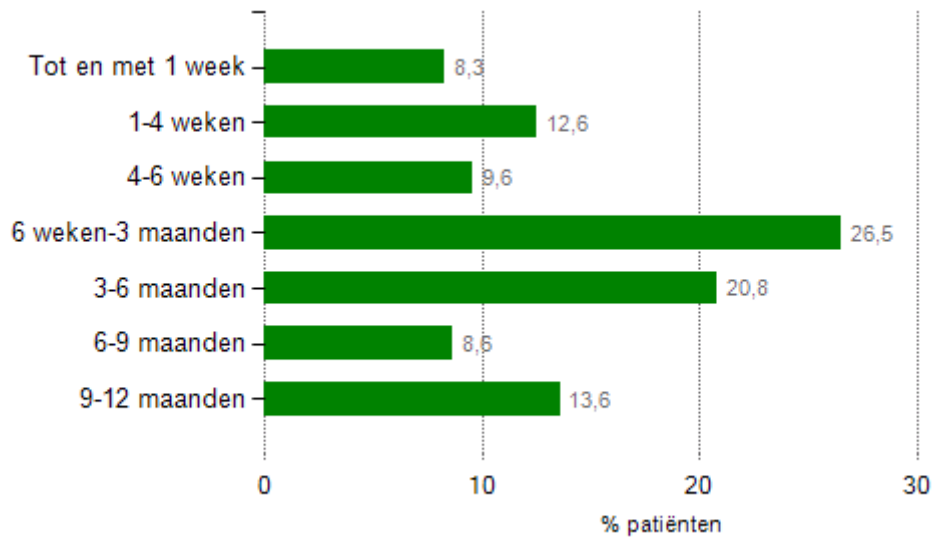
trendcijfers

In totaal lag de mediaan van de behandelduur per kalenderjaar de afgelopen vijf jaar rond de 11 weken. De mediaan van de behandelduur voor aandoeningen op de chronische lijst lag tussen 2008 en 2010 rond de 25 weken; in 2011 en 2012 lag de mediaan rond de 30 weken. Van de top-5 klachten werd de klacht 'o.a. houding/loopproblematiek' de afgelopen jaren het langst behandeld.

figuur: Mediaan en gemiddelde behandelduur in de totale populatie naar kalenderjaar waarin de behandeling bij de oefentherapeut Cesar/Mensendieck heeft plaatsgevonden

figuur: Behandelduur oefentherapie Cesar/Mensendieck van patiënten bij wie de behandeling in 2012 heeft plaatsgevonden

tabel: Behandelduur oefentherapie Cesar/Mensendieck (in weken) per patiënt per kalenderjaar voor de totale populatie, lijst- en niet-lijstaandoeningen en vijf veelvoorkomende verwijfsdiagnosen/klachten

label	2008				
	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	10,6	15,2	14,1	5.307	49,0
Chronische lijst	25,3	27,4	18,2	410	26,7
Niet Chronische lijst	10,1	14,2	13,2	4.897	50,9
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	9,1	12,8	12,2	635	53,1
Nr.2: L02 Rug symptomen/klachten	10,6	13,8	12,1	592	53,4
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	9,1	13,4	13,3	358	55,2
Nr.4: A99 O.a. houding, loopproblematiek	13,4	18,0	15,3	339	38,4
Nr.5: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	10,1	13,2	11,8	298	54,9

label	2009				
	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	11,0	15,7	14,5	4.965	44,1
Chronische lijst	24,0	26,5	18,5	383	23,3
Niet Chronische lijst	10,1	14,8	13,7	4.582	45,8
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	9,0	12,8	12,4	569	46,9
Nr.2: L02 Rug symptomen/klachten	10,1	14,8	13,5	589	47,3
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	10,1	14,7	14,0	328	48,7
Nr.4: A99 O.a. houding, loopproblematiek	15,1	19,4	15,6	345	29,8
Nr.5: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	9,4	13,3	12,6	254	47,4

label	2010				
	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	11,1	15,9	14,8	4.858	43,4
Chronische lijst	25,4	27,0	18,6	407	21,8
Niet Chronische lijst	10,6	14,9	14,0	4.451	45,3
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	8,3	12,2	11,6	468	45,1
Nr.2: L02 Rug symptomen/klachten	11,1	15,1	13,3	536	47,8
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	10,1	15,1	14,2	334	45,4
Nr.4: A99 O.a. houding, loopproblematiek	16,1	21,4	16,6	323	28,5
Nr.5: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	10,4	14,6	13,0	224	51,9

label	2011				
	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	11,1	16,6	15,2	3.589	42,9
Chronische lijst	34,0	30,7	18,2	277	18,9
Niet Chronische lijst	10,7	15,4	14,3	3.312	44,7
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	9,1	12,8	11,9	369	48,8
Nr.2: L02 Rug symptomen/klachten	9,5	13,6	13,2	350	41,2
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	11,1	15,7	14,8	248	44,5
Nr.4: A99 O.a. houding, loopproblematiek	19,1	23,3	18,0	285	25,2
Nr.5: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	9,4	12,9	11,9	207	48,7

label	2012				
	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	11,1	16,2	15,0	1.656	38,2
Chronische lijst	30,9	31,2	17,0	82	10,3
Niet Chronische lijst	10,1	15,4	14,5	1.574	39,9
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	9,6	13,4	12,4	248	44,9
Nr.2: L02 Rug symptomen/klachten	8,9	13,8	14,0	161	42,5
Nr.3: A99 O.a. houding, loopproblematiek	18,1	22,7	17,3	181	21,1
Nr.4: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	11,1	15,6	14,6	122	35,0
Nr.5: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	9,1	13,2	13,1	90	46,7

Behandeling

Prestaties

Bij het declareren van een zitting wordt onderscheid gemaakt naar verschillende behandelvormen, zoals een reguliere zitting in de praktijk, een zitting bij de patiënt thuis of een groepsbehandeling. Dit zijn de zogenoemde prestaties, welke zijn vastgesteld door de Nederlandse Zorgautoriteit.

cijfers 2012

In 2012 werd 80,1% van de zittingen gedeclareerd als reguliere zitting. Bij 8,8% van de declaraties was sprake van een zitting kinderoefentherapie Cesar.

trendcijfers

Het aandeel reguliere zittingen in de praktijk oefentherapie C/M is sinds 2008 afgenomen. Dit komt grotendeels doordat kinderoefentherapie sinds 2008 een erkende specialisatie is geworden, waardoor deze zittingen ook als zodanig worden geregistreerd. In de prestatie kinderoefentherapie Cesar is dan ook een stijgende lijn te zien (3,5% in 2008 naar 8,8% in 2012). Het aandeel reguliere zittingen bij de patiënt aan huis is ook gestegen, van 4,2% in 2008 naar 7,2% in 2012. Ook heeft de invoering van DTO ertoe geleid dat een deel van de reguliere zittingen nu vervangen wordt door een screening of een intake na een screening. Deze percentages zijn sinds 2008 elk jaar iets toegenomen.

tabel: Declaraties van zittingen oefentherapie Cesar/Mensendieck naar de behandelvorm (prestatiecode) naar het jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Cesar/Mensendieck (% zittingen)*

	2008	2009	2010	2011	2012
Reguliere zittingen	91,0	89,0	86,9	78,9	80,1
Reguliere zittingen bij patiënt	4,2	4,3	4,2	5,4	7,2
Reguliere zittingen in instelling	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Groepsbehandelingen	0,7	1,0	1,6	6,1	0,9
Eenmalig onderzoek/consult	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Screeningen	0,1	0,2	0,4	0,9	1,3
Intakes na screening	0,3	0,8	1,1	1,4	1,5
Intakes na verwijzing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Praktijkspecifieke codes	0,0	0,1	0,2	0,2	0,0
Kinderoefentherapie Cesar	3,5	4,6	5,7	7,0	8,8
Overige prestatiecodes	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Aantal zittingen in LIPZ	53.954	53.755	54.248	52.937	34.795
Onbekend	250	9	371	1.255	1.169

*Praktijkspecifieke codes zijn codes die de praktijk zelf geeft aan handelingen die buiten de lijst met officiële prestatiecodes van de NZa vallen, bijvoorbeeld voor het verstrekken van tape.

Behandeling

Verrichtingen

Na afloop van de behandelreeks registreren LiPZ-therapeuten wat zij tijdens de behandelingen gedaan hebben, dit zijn de zogenoemde verrichtingen. Deze verrichtingen zijn gebaseerd op de Classificatie Verrichtingen Paramedische Bewegingsberoepen.¹ Ten behoeve van de LiPZ-registratie kunnen therapeuten maximaal drie verrichtingen, die in ten minste de helft van de zittingen zijn toegepast, registreren.

cijfers 2012

Van bijna alle patiënten die een behandeling hebben afgerond in 2012 werd de verrichting 'sturen en oefenen' uitgevoerd (99,2%). Bij 56,1% van de patiënten werd ook geregistreerd dat er begeleidende verrichtingen zijn uitgevoerd.

trendcijfers

Bij vrijwel alle patiënten is het sturen en oefenen van functies en/of vaardigheden een essentieel onderdeel van de behandeling. Deze vaardigheden werden op individueel niveau sinds 2008 elk jaar vaker geregistreerd. Bij ongeveer de helft van de patiënten werden begeleidende verrichtingen toegepast. Ook deze verrichting werd de afgelopen jaar steeds vaker geregistreerd.

tabel: Verrichtingen bij patiënten oefentherapie Cesar/Mensendieck naar het jaar waarin de behandeling is afgerond (% patiënten)

	2008	2009	2010	2011	2012
Sturen en oefenen	99,0	99,1	99,1	99,3	99,2
individueel - functies	70,2	66,5	72,0	71,4	76,3
groep - functies	3,1	1,4	1,8	1,8	0,6
individueel - vaardigheden	73,0	76,6	78,0	81,5	90,9
groep - vaardigheden	0,8	0,8	2,0	1,8	0,8
Begeleidende verrichtingen	49,5	45,2	52,3	55,4	56,1
informereren /adviseren	42,9	40,7	47,8	50,3	46,6
bieden van steun	1,8	1,1	1,7	1,8	2,4
begeleiden niet gespecificeerd	6,2	3,9	4,5	4,9	8,6
Manuele verrichtingen	0,5	0,5	0,4	0,5	0,9
teweegbrengen beweging	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
masseren	0,5	0,4	0,3	0,5	0,8
Fysische verrichtingen	0,1	0,1	0,3	0,2	0,3
Overige verrichtingen	1,0	3,0	1,2	0,4	0,7
Aantal patiënten in LiPZ	3.096	2.819	3.142	2.936	2.252
Onbekend	1.055	1.131	1.016	979	306

¹ 'Classificatie Verrichtingen Paramedische Beroepen' (Heerkens YF & van Meeteren NLU, 2009).

Behandeling

Samenvatting behandeling

jaar

In 2012 was het meest voorkomende doel op activiteitsniveau 'gaan liggen/zitten/staan' (39%). 'stabiliteit/mobiliteit wervelkolom' (19%) was het meest voorkomende behandelgoal op lichaamsfunctieniveau. In het kalenderjaar 2012 vond bij 2% van de patiënten alleen een screening plaats. Van de overige patiënten had de meerderheid (63%) minder dan 10 zittingen. Van de patiënten die in 2012 een oefentherapeut C/M bezochten en meer dan één zitting hebben gehad, werd 27% gedurende zes weken tot drie maanden behandeld. Van alle zittingen werd 80% gedeclareerd als reguliere zitting en bij 9% van de declaraties was sprake van een zitting kinderoefentherapie Cesar. Bij bijna alle patiënten die de behandeling in 2012 hebben afgerond is de verrichting 'sturen en oefenen' uitgevoerd. Bij 56% van de patiënten werd ook geregistreerd dat er begeleidende verrichtingen zijn uitgevoerd.

trend

Tussen 2008 en 2012 werd bij steeds meer patiënten zowel een doel op lichaamsfunctieniveau als een doel op activiteitsniveau geformuleerd. De mediaan van het aantal zittingen per kalenderjaar is hetzelfde gebleven tussen 2008 en 2012 en lag op zeven. De meeste zittingen per kalenderjaar werden gegeven voor de klacht 'o.a. houding/loopproblematiek'. In totaal lag de mediaan van de behandelduur per kalenderjaar de afgelopen vijf jaar rond de 11 weken. De mediaan van de behandelduur voor aandoeningen op de chronische lijst lag tussen 2008 en 2010 rond de 25 weken en in 2011 en 2012 rond de 30 weken. Het aandeel declaraties voor reguliere zittingen is sinds 2008 afgenomen, terwijl het aandeel declaraties voor zittingen kinderoefentherapie is toegenomen. Sinds 2008 is bij vrijwel alle patiënten het sturen en oefenen van functies en/of vaardigheden een essentieel onderdeel van de behandeling. Bij ongeveer de helft van de patiënten werd geregistreerd dat er begeleidende verrichtingen zijn uitgevoerd.

Evaluatie

Reden einde zorg

cijfers 2012

In 2012 werd bij 72,0% van de patiënten de behandeling oefentherapie C/M beëindigd omdat de patiënt uitbehandeld was en beëindigde 15,3% van de patiënten de behandeling op eigen initiatief.

trendcijfers

Tussen 2008 en 2012 schommelde het percentage patiënten dat uitbehandeld was bij het beëindigen van de behandeling tussen de 72% en 76%. In 2012 werd de behandeling vaker gestaakt door de patiënt en minder vaak door de paramedicus in vergelijking met voorgaande jaren.

tabel: Reden voor beëindiging van de zorg bij patiënten oefentherapie Cesar/Mensendieck naar het jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden*

	2008	2009	2010	2011	2012
Patiënt uitbehandeld	72,2	76,0	73,8	73,3	72,0
Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	4,0	2,6	3,2	3,3	2,9
Gestaakt door patiënt	13,0	11,9	12,4	11,2	15,3
Gestaakt door verwijzer	0,5	0,8	0,6	0,8	0,7
Gestaakt door paramedicus	2,9	3,0	2,1	4,3	1,9
Anders	7,5	5,8	8,0	7,2	7,2
Behandeling niet beëindigd	2.099	2.162	2.343	1.915	933
Aantal patiënten in LIPZ	2.040	1.753	1.781	1.960	1.612
Onbekend	11	26	28	25	10

* Behandelingen worden aan het einde niet altijd geregistreerd als 'afgesloten', omdat patiënten op deze manier bij eventuele terugval eenvoudig opnieuw in behandeling kunnen worden genomen. Hierdoor ontstaat een groep patiënten bij wie de reden voor beëindiging van de zorg onbekend is

Evaluatie

Resultaat

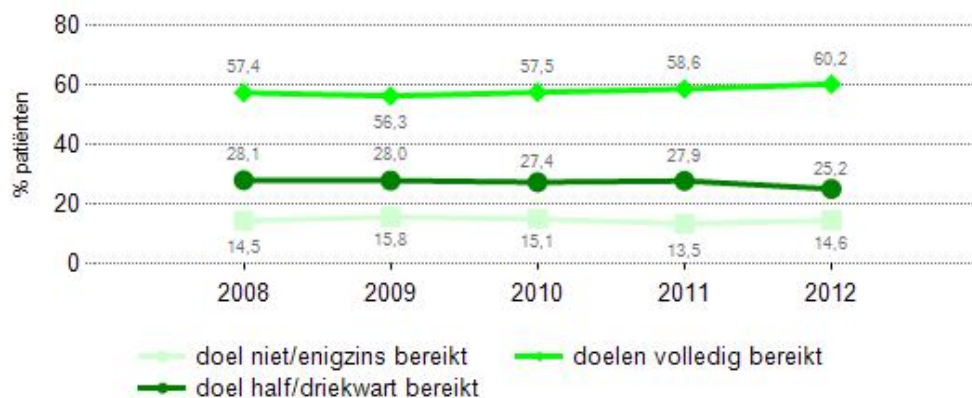
cijfers 2012

Oefentherapeuten C/M rapporteerden bij het beëindigen van de behandeling dat bij 60,2% van de patiënten de behandeldoelen volledig bereikt waren. Bij 6,1% van de patiënten werden de behandeldoelen niet bereikt.

trendcijfers

In de afgelopen vijf jaar lag het aandeel patiënten oefentherapie C/M dat hun doelen niet of enigszins bereikt heeft rond de 15%. Het percentage patiënten dat hun doel half of driekwart bereikt heeft is de afgelopen jaren iets gedaald en het percentage patiënten dat hun doel volledig bereikt heeft is iets gestegen.

figuur: Het resultaat van de behandeling naar oordeel van de therapeut bij patiënten oefentherapie Cesar/Mensendieck naar jaar waarin de behandeling is afgerond (% patiënten)

tabel: Het resultaat van de behandeling naar oordeel van de therapeut bij patiënten oefentherapie Cesar/Mensendieck naar jaar waarin de behandeling is afgerond (% patiënten)

	2008	2009	2010	2011	2012
Behandeldoelen niet bereikt	7,1	6,1	6,5	6,2	6,1
Behandeldoelen enigszins bereikt	7,5	9,7	8,6	7,3	8,5
Behandeldoelen voor de helft bereikt	9,7	7,8	8,7	8,2	7,5
Behandeldoelen voor driekwart bereikt	18,3	20,2	18,7	19,6	17,7
Behandeldoelen volledig bereikt	57,4	56,3	57,5	58,6	60,2
Aantal patiënten in LIPZ	1.898	1.765	1.911	1.894	1.703
Onbekend	2.253	2.185	2.247	2.021	855

Evaluatie

Samenvatting evaluatie

jaar

In 2012 werd bij 72% van de patiënten de behandeling oefentherapie C/M beëindigd omdat de patiënt uitbehandeld was en beëindigde 15% van de patiënten de behandeling op eigen initiatief. Oefentherapeuten C/M rapporteerden bij het beëindigen van de behandeling dat bij 60% van de patiënten de behandeldoelen volledig bereikt waren.

trend

Tussen 2008 en 2012 schommelde het percentage patiënten dat uitbehandeld was bij het beëindigen van de behandeling tussen de 72% en 76%. In de afgelopen vijf jaar is er een afname te zien in het aandeel patiënten dat hun doelen voor de helft of driekwart bereikt heeft en een toename in het aandeel patiënten dat hun doelen volledig bereikt heeft bij beëindiging van de behandeling.